

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1836. 18. Juhni.

25ta lappa.

J a u n a s s i n n a s .

No Bihrimuischas, Krimmuldes un Pehteruppes draudse. Wezs Bihrimuischas leelkungs, Ludwig August Grahs Mellin, kas pehrnâ gaddâ aîsgahjis, jau 1824tâ gaddâ pee augstas Widsemmes basnizas teefas nolikke 1800 dahlderus, ka pehz wiinna aiseeschanas no schihs naudas augteem mihlestibas un gohda dahwanas tiktu isdallitas "tahdeem Bihrineescheem un Eikaschneekem — tik labbi wihrischkeem, kâ seewisshkeem —, ko pehz deewabihjigas un gohdigas dshwoschanas, pehz labbas mahjas waldischanas, pehz tikfuschas darba strahdaschanas, pehz mescha un lohpu gohdigas un mihligas kohpschanas, woi pehz zittas Deewam un zilwekeem patihkamas buhschanas ihpaschi usteizamus atradihs." — Scho gaddu, 24tâ Mai-mehnescha deenâ, pirmureisi tahdas dahwanas tikke isdallitas. Kad Bihrineeschi un Eikaschneeki tanni pagrabâ, ko wezs leelkungs Bihrimuischas preeschu-kalnâ sawai aismigguschai leelmahtei un few pascham ustaisijis, leelâ pulkâ bij spulzinajuschees un weenu dseefmu nodseedajuschai, tad Krimmuldes un Pehteruppes mahzitais tohs ustrunnaja, lai tee peeminnoht, ka tee wezzi leelkungi, kurru meefas taggad wiinnu preekschâ sahrtâs gulloht, wiinnus mihlejuschai un tahdu mihlestibu arri zaur to naudas krahjumu, ko tee winneem par labbu nolikkuschai, effoht parahdijuschai, un lai tahdu mihlestibu, itt kâ tee leelkungi to bij wehlejuschi un us to gribbejuschi paskubbinah, teem atmakfajoh, darridami pehz ta Apustuta wahrdeem: wissu, kas irr pateefigs, wissu, kas gohdigs, wissu, kas taifns, wissu, kas schlihs, wissu, kas mihligs, wissu, kam irr labba stawa, ja irr kahda patihkama leeta un ja kas irr teizams — to paschu nemmeet wehrâ (Wihl. 4, 8.) — Tad wehl mahzitais tohs laudis peeminneja, kurreem leelkungs un pats mahzitais lihds ar teefas wihreem un basnizas pehrmendereem kahdu dahwanu bij nowehlejuschai, un Deewu peeluhdse, lai tas sawu swehtibu dohtu, ka jo deenas jo wairaf labbi augli redsami tiktu no schihs mihlestibas-eezelschanas, jo deenas jo wairaf Bihrineeschi un Eikaschneeki peeaugtu un apstiprinatt taptu eeksch deewabihjaschanas, eeksch kreetnas strahdaschanas un wissadas gohdigas un derrigas buhschanas, kas winneem pascheem buhtu par laizigu un muhschigu labbumu un zitteem zilwekeem skaidri apleezinatu, ka wiinni zihstahs, sawa aîsgahjuscha leelkunga mihligu prahtu peepildiht. Weidsoht wehl kahdus perschus no-

dseedajuschî wiffi gahje mahjâs, Deewam pateikdami par to preeka deenu, fo tas schehligi teem bij dewis. — — nn.

No Laudones un Kubanes draudses, Widsemme. Pirmâ sweht-deenâ pehz waffaras-swehtku atswehtes zaur Zehsu teefas zeenigu prahwesta teh-wu un Lasdones zeenigu mahzitaju muhsu jaunajs mahzitajs Georg Ehrnests Piddrik Schmidt Laudones basnizâ, tik labbi Wahzeeschu kâ Latweeschu draudse, tikke eewests. — Winsch zickahrt 10 gaddus, 6 mehneschus un diwi neddetas Dikfids un 7 mehneschus 3 neddetas un 1 deenu Skuijenê par mahzitaju bija. — Mehs Latweeschî winku sanehnam ar Widsemmes dseefmu grahmatas 520tu dseefmu, no 3fcha lihds Stam perschinam, — tad zeenigajs prahwesta tehws no swehta altara muhsu firdis saweenoja eefsch mihlestibas zaur mihligeem pamahzifchanas wahrdeem, fo winsch tik labbi us muhsu mahzitaju kâ us mums runnaja. — Pats muhsu jaunajs mahzitajs pahr swehtdeenâs lekzioni spreddiki fazzija, kurrâ winsch mums to kristigu mihlestibu kâ zellu us muhschigu dschwofchanu usrah-dija. — Lai nu Deews winnam dohd mihku wesselibu, padohmu, mehli un zeeniga Swehta Garra paligu, ka winsch mums allasch to swehtigu maifiti un uhdeni tahs Jesus mahzibas ar preezigu firdi warretu sneegt, — bet muhsu firdis lai tas mihlajs Debbes-Zehws swehti par augligu semmi, ka ta fehkla to Deewa-Wahrdu, fo Kristus kalps isklafihis muhsu starpâ, eefaknotohs muhsu dwehseles un isdohtohs par jaukeem seedeem tahs Deewa-atsihfchanas un pateefibas, par baggateem augteem tahs Deewa-bihjafchanas, mihlestibas, swehtas un meerigas dschwofchanas eefsch ta Wahrda ta trihs-weeniga Deewa. — dt.

Tohma no Kempenes pirmas grahmatinas

22tra nodaka.

Apdohmasim schahs pasaules wahrgu buhschanu.

1. Wahrgulis effi, kur tu tik buhsi un kur tu tik greesisees, ja pee Deewu ne atgreesees.

Kapehz tu tik behdajees, ka tew tã ne klahjahs, kâ pats gibbt un kahro? Kuresch irr, kas dabu wiffu pehz sawa prahta? Neds es, neds tu, neds zits zilweks semmes wirfû.

Neweens naw pasaulê bes wiffahm zeefchanahm woi bes trubkuma; lai arri irr fehniensch woi augstakajs mahzitajs. — Kuresch irr, kam labbakt klahjahs? — Zeescham tam, kas jauda, Deewa deht fo pazeest.

2. Dauds wahji un nespehzigi fakka: raug, kâ labbt tam zilwekam klahjahs, kahds winsch irr baggats, kahds seels, kahds warrens un augsts!

Bet skattees tu us debbes mantahm, un tu atshsi, ka tahs laizigas wiffas ne mas naw ihstenas, bet effoht tohti nepastahwigas seetas un drihs par nastem; jo tahs neweenam bes behdahm un bailehm warr rohka huht.

Lai naw zilweka ihstena laime, kad winnam laizigas mantas papilnam, bet gan, kad winsch peeteef ar sawu pusslihdsigu teefu.

Ja ihsta wahrgu buhschana irr — dsihwoht pasaulé.

Jo garrigaki zilweks gribb dsihwoht, jo ruhktaka winnam schi laiziga dsihwiba paleek; jo tad winsch jo labbaki nomanna un jo skaidraki atsihst, kahdi warren nihkuli tee zilweki irr.

Jo ehst, dsert, nomohdâ buht, gulleht, duffeht, strahdabt un zittahm meefas waijadsibahm kalpoht irr teescham leela mohziba un ihstena wahrgu buhschana pasemmigam zilwekam, kas labpraht jau gallâ un no katra grehka walkâ buhtu.

3. Jo gars schinni pasaulé tohti teek apgruhtinahts zaur meefas waijadsibahm.

Zapeh; Dahwids (ds. 25, 17.) pasemmigi luhds, ka kluhtu walkâ no tahm; jo fakka: "Is wedd' manni no mannahm behdahm."

Bet wai teem, kas sawu wahrgu buhschanu ne atsihst; un dirkfahrt wai teem, kas scho wahrgu un nihzigu dsihwibu mihlo!

Jo irr zitti, kas tai tif gauschi peekerrahs, ka, lai winneem arri tif ar mohkham isdohdahs, strahdajohht woi deedelejohht, to sadabbuht, kas winneem waijaga, tatschu, ja wianni arween tē warretu dsihwoht, pahr Deewa walstibu ne mas ne behdatu.

4. Al tahs neapdohmigas un netizzigas firdis, kas tif dsilki eefsch pasauligahm buhschanahm grimmschahs, ka us zittahm leetahm ne neffahs, ne kâ us meefas fahribahm!

Tatschu — tee nelaimigi! — wehl gallâ ar fahpehm nomannih's, zil neleetigi un neeks tas bija, ko mihloja.

Bet tee swehti un wiffi deewabihjigi Kristus draugi ne irr steepuschees peh; tahdahm leetahm, kas meefai patikke woi kas schinni pasaulé seedeja; bet wiffa wiannu zerriba un firds dsinnahs peh; muhschigahm mantahm.

Wifs wiannu prahts neffahs us augschu, peh; tahm pastahwigahm un neredsamahm leetahm, ka ne, redsamahs eemihlojohht, tiftu peewilkti tahm, kas semmé.

Brahls! ne atmett' zerribu, ka arri tu kluhst pee tahm garrigahm mantahm. Wehl tew irr laiks un ta stunda klahht.

5. Kapeh; tu to, ko apnehmees, gribbi wilzinaht us rihtdeenu? — Zekkes un schat azzumirkt eefah; fazzidams: nu jau laiks taifitees, nu jau laiks zihnitees, nu jau ihstens laiks atgreestees.

Kad siliti tew klahjahs un gruhtu tew ja-kullahs, tad irr laiks fanemtees.

Zew waijaga zaur ugguni un uhdeni eet, pirms panahstsi, fur atspirgtees.

Ja few ar makti ne zihnisees pretti, tad wainu ne weenu ne uswarresi.

Kamehr meh's schahs wahjas meefas walkajam, ne warram bes grehka buht, nedf bes apnikschanas un fahpehm dsihwoht.

Labpraht meh's kluhtum walkâ no wiffas wahrgu buhschanas; bet, zaur grehkeem nosaudejuschu firds skaidribu, arri ihstu laimi effam atmettuschu.

Zadeht mums waijaga pazeestees un Deewa schehlaltibu sagaidiht, kamehr schi nelahga buhschana pahreet, un dsihwiba aprih; to nahwi.

6. Al, zil leela irr zilweku wahziba, ka wianni arween tâ us grehkeem sohzi!

Schodeen tu fuhdsi sawus grehkus un riht atkal darri, ko fuhdsiji.

Taggad tu apnemmees fargatees, un pehz stundas laika tu atkal tà darri, itt fà ne fo ne buhtu apnehmees.

Tadeht mehš, fà peenahkajs, warram pasemmotees un ne kad fo leelu pahf few dohmahf; jo tif wahji un nepastahwigi mehš effam.

Ahtrumà arri warram nosaudeht, ne behdadami, fo tif pehz dauds puhšehm beidsot no sčehlastibas dabbujam.

7. Kas wehl pee galla buhs ar mums, kas mehš tif agri jau paleekam remdeni?

Wai mums, ja mehš tad jau gribbam dohteess us duffesčhanu, itt fà jau meers un drohsčhiba buhtu, kad wehl ne ehna no ihstenas deewabihjasčhanas muhsu zekà parahdahš!

Eohri tadeht waijadsehtu, fa wehl ohtrureis fà labbi sahzeji tiftum mahziti us labbeem tikkumeem, woi laikam zerribas ne buhtu, fa us preekschu kaut fà atgreesumees un garrà wairaf peenemtumees.

H. T.

S l u d d i n a f c h a n a.

Labbi ismahzihšs ehrgetu meisteris mefle deenestu pee kahdas basnizas Widsemme woi Kursemme. Škaidraku sinnu pahf wiinu warr dabbuht pee Kattla-kalna draudses štohlmeistera, fa sinnama ehrgetu taifitaja, J. K. Christien.

Sinna, žif naudas 16. Žuhni-mehn. deenà 1836 eekšch Nihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Sudr. nauda.		Par	Makfaja:	Sudr. nauda.	
		Rb.	K.			Rb.	K.
1	puhru rubsu, 116 mahrziaus smaggu	1	40	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku =	5	30
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	10	—	— tabaka = = = = =	1	—
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1	75	—	— šweesta = = = = =	2	—
—	ausu = = = = =	—	80	—	— dselseš = = = = =	—	65
—	firnu = = = = =	1	60	—	— linnu, krohna = = = = =	2	20
—	rupju rubsu = miltu = = =	1	40	—	— brakka = = = = =	2	—
—	bihdeletu rubsu = miltu = =	2	—	—	— kanepe = = = = =	—	80
—	bihdeletu kweeschu = miltu =	2	20	—	— šchikhtu appinu = = =	2	20
—	meeschu = putraimu = = =	1	90	—	— nesčikhtu jeb prezzeš appinu	1	50
—	eefala = = = = =	1	10	—	— muzzu filku, egju muzzà = =	6	10
—	linnu = sehklas = = = = =	2	50	—	— — lasdu muzzà = =	6	30
—	kanepe = sehklas = = = = =	1	50	—	— smalkas sahlš = = = = =	4	—
1	wesumu seena, 30 pohduš smaggu	3	—	—	— rupjas baltas sahlš = = =	4	10
1	barrotu wehřschu galku, pa pohdu =	1	—	—	— wahti brandwihna, pussdegga =	8	50
				—	— — — — — diwdegga =	10	50

Weenu šubraba rubli warreja dabbuht par 359 kapetkeem warra naudas.

Eihš 18. Žuhni pee Nihges irr atnahkuschl 534 fuggi un aišbraufuschl 448.

Brihw drikket. No juhmallas-gubbernemtu augštas waldischanaš pusses:

Dr. C. E. Napierky.